

Dato	26. juni 2018
Sagsbehandler	Julie Flagsø
Mail	juf@vd.dk
Telefon	+45 7244 3013
Dokument	18/03783-15
Side	1/5

Endelig afgørelse ang. klage over afslag på anmodning om optagelse af privat fællessti

Vejdirektoratet har behandlet din klage af 27. februar 2018 med supplerende oplysninger den 16. marts 2018. Du har på vegne af dine klienter¹ klaget over Middelfart Kommunes afgørelse af 30. januar 2018 om afslag på optagelse af sti som privat fællessti.

Vejdirektoratet fremsendte den 25. maj 2018 udkast til afgørelse til klagers advokat, Middelfart Kommune og ejerne af matriklen. Vi har alene modtaget bemærkninger fra ejerne af matriklens advokat.

Disse giver ikke anledning til at ændre vores vurdering, hvorfor denne afgørelse svarer til fremsendte udkast.

Vejdirektoratets afgørelse

Vejdirektoratet har truffet afgørelse efter § 6, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser².

Vejdirektoratet ophæver Middelfart Kommunes afgørelse. Sagen hjemvises til fornyet behandling.

Vores kompetence

Vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med sin afgørelse har fulgt privatvejsloven³, forvaltningsloven⁴ og almindelige forvaltningsretlige regler.

Vi kan ikke tage stilling til kommunens skøn inden for lovens rammer. Det betyder, at vi ikke kan tage stilling til det rimelige eller hensigtsmæssige i f.eks. udlæg af en privat fællessti. Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har overholdt god forvaltningsskik.

¹ Grundejerne af S-vej nr. 27 (ak), 29 (ai) og 35 (aa), S-vej 64 (au) (ax) og G-vej 7 (ap), 8 (aq) og 10 (ar)

² Transport- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om opgaver og beføjelser i Vejdirektoratet, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1636 af 15. december 2016.

³ Lov om private fællesveje, lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, som ændret ved § 5 i lov nr. 175 af 21. februar 2017.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

Kommunens afgørelse

Middelfart Kommune har den 30. januar 2018 meddelt afslag på at optage stien over matr.nr. bk,. Kommunen oplyser i sin afgørelse, at der skal udlægges et areal til privat fællessti førend den kan optages. Middelfart Kommune finder ikke, at betingelserne for udlæg efter § 26, stk. 2, er opfyldt, hvorfor det vil være en forudsætning for at optage stien, at der foreligger en anerkendelse fra ejerne af matr.nr. bk. Det meddeles afslutningsvis, at kommunen ikke foretager sig yderligere, før en privatretlig aftale foreligger.

Klagen til Vejdirektoratet

Det gøres i klagen gældende at,

- vejmyndigheden er forpligtet til at tage stilling til, om stien er omfattet af reglerne og definitionerne i privatvejsloven,
- vejmyndigheden er forpligtet til at tage stilling til omlægningen af stien,
- stien har hjemmel i en privatretlig aftale i henhold til deklarationen om færdselsretten.

Sagens oplysninger

Den i sagen omhandlende sti er beliggende på strandgrunden matr.nr. bk, S-vej 33. Stien ligger i et sommerhusområde og fører til vandet.

Kommunen har i 1983 truffet beslutning om, at de private fællesveje og -stier i området skal behandles efter privatvejslovens afsnit III om private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Den oprindelige sti beliggende midt på ejendommen er uden kommunens tilladelse blevet spærret med et hegn mod vandet, og en ny sti er etableret langs skellet til naboejendommen matr.nr. aa. På de øvrige dele af strandgrunden findes bevoksning.

Ingen af stierne fremgår af matrikelkortet.

Strandgrunden var oprindelig en del af matr.nr. æ, der gennem årene er blevet udstykket i flere matrikler. I forbindelse med salg af den udstykkede matr. nr. ah, blev der den 21. april 1950 tinglyst en servitut med følgende ordlyd: "Som et led i handelen har jeg derhos indrømmet køberen ret til frit og uhindret ophold og færdsel paa og over den del af den mig tilhørende matr. no. æ [...] som er beliggende mellem den herved overdragne parcel og stranden, ligesom jeg har forpligtet mig til inngensinde at lade det nævnte areal beliggende mellem matr. no. ah og stranden bebygge, i hvilken henseende nærværende bestemmelse tillige vil være at tinglyse på matr. no. æ med den til enhver tid værende ejer af matr. no. ah som paataleberettiget. [...] Det bemærkes udtrykkeligt, at den foran nævnte færdsels- og opholdsret er fælles med andre parceller der maatte blive udstykket fra min ejendom."

I forbindelse med udstykningen af matr.nr. æ er der i 1958 og i 1963 blevet tinglyst servitutter, som dels gentager og dels henviser til indholdet i ovenstående servitut.

Det fremgår af kommunens udtalelse af 17. april 2018 til Vejdirektoratet, at servitutens nærmere indhold er omtvistet mellem ejeren af ejendommen og de servituthævdende. Kommunen oplyser dog også, at der er 26 ejendomme, der har en færdselsret, men det formentlig ikke er alle disse, der gør brug af deres færdselsret.

Der har i 2017 været ført retssag om servituten. Retten i Odense har i den forbindelse afvist at tage stilling til, om stien på strandgrunden har status af privat fællessti, men har henvist til, at det er et spørgsmål vejmyndigheden må tage stilling til. Dette fordi kommunen ikke har truffet afgørelse om stien, og der derfor ikke for retten forelå en forvaltningsakt til retlig prøvelse.

Retten har i øvrigt lagt til grund, at formålet med servituten var at sikre sommerhusejere, der ikke havde direkte adgang til stranden, mulighed for at færdes til og fra stranden og opholde sig ved stranden. Retten konstaterer endvidere, at servituten efter en naturlig sproglig forståelse hviler på hele matr.nr. bk.

Hvilke regler gælder?

Privatvejslovens regler finder også anvendelse på private fællesstier. Det fremgår af privatvejslovens § 2, stk. 2.

Hvad er en privat fællessti?

Ved "privat fællessti" forstås et færdselsareal der fortrinsvis er forbeholdt gående, cyklende eller ridende færdsel, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer. Den ret, som ejeren af denne anden ejendom har til sådan en sti, er en vejret, og den, der har en vejret, er vejberettiget. Det fremgår af privatvejslovens § 10, nr. 4, 5 og 6.

Dokumentation for vejret kan foreligge som en tinglyst servitut på vejejerens ejendom, ved vejejerens anerkendelse af vejretten eller være fastslået i en dom.

Om en grundejer har en sådan vejret, er et spørgsmål om fortolkning af skriftlige eller mundtlige aftaler og dermed som udgangspunkt et privatretligt anliggende mellem ejeren af den ejendom, stien ligger på, og ejeren af den ejendom, der ønsker at bruge eller faktisk bruger stien som færdselsareal. Hverken kommunen eller Vejdirektoratet kan efter privatvejsloven tage stilling hertil. Det kan i tilfælde af uenighed kun domstolene. Men kommunen kan efter omstændighederne administrere en sti efter privatvejslovens regler, indtil privatretlig uenighed er bilagt, eventuelt ved domstolene. Hvis kommunen ikke har grundlag for at administrere stien efter privatvejslovens regler, kan den ikke træffe afgørelser efter privatvejsloven.

Vejmyndighedens godkendelse af udlæg og ibrugtagning

Ved udlæg forstås reservation af et bestemt areal til fremtidig anvendelse som privat fællesvej eller privat fællessti, jf. privatvejslovens § 10, nr. 7.

Bestemmelserne om vejudlæg fremgår af privatvejslovens kapitel 8, §§ 25-43.

Kommunalbestyrelsen udarbejder en fortegnelse over private fællesveje og -stier samt udlagte private fællesveje og -stier. Det følger af privatvejslovens § 25, stk. 1.

Udlæg af private fællesstier foretages som udgangspunkt af ejerne af de ejendomme, hvor stien skal ligge, jf. § 26, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde foretage udlæg og tildele vejrettigheder til udlagte private fællesstier, jf. § 26, stk. 2.

Nye udlæg og ibrugtagning af private fællesveje og -stier i by og bymæssig bebyggelse har siden 1973 skullet godkendes af vejmyndigheden.

Det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip

Efter det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip påhviler det den kompetente myndighed at oplyse og undersøge en sag så langt, som det er nødvendigt for at træffe en forsvarlig og lovlig afgørelse. Hvis en sag ikke er tilstrækkeligt undersøgt og oplyst, bliver afgørelsen som hovedregel ugyldig.

Der kan ikke opstilles nogen almindelig regel om, hvilke oplysninger og undersøgelser, der er nødvendige for at træffe afgørelse i en sag. Oplysningen af de faktiske omstændigheder styres i første række af det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter.

Det er et grundlæggende princip i dansk forvaltningsret, at det påhviler den enkelte forvaltningsmyndighed selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe de fornødne oplysninger om den foreliggende sag eller at foranledige, at private, navnlig parterne, medvirker til sagens oplysning, således at der kan træffes den materielle rigtige afgørelse. I sidste ende påhviler det myndigheden, at sagen er undersøgt tilstrækkeligt.

Vejdirektoratets vurdering og afgørelse

Vejdirektoratet må forstå, at kommunen med afgørelsen har afvist at administrere stien som privat fællessti og i den forbindelse at tage stilling til lovligheden af de foretagne ændringer med afspærring af den gamle sti og anlæg af en ny.

Administration efter privatvejslovens regler

Vejdirektoratet kan konstatere, at servitutten er tinglyst den 21. april 1950, dvs. før den første privatvejslovs ikrafttræden i 1972. Dermed var der på tidspunktet for tinglysningen ikke regler i den dagældende privatvejslov om udlæg af private fællesveje eller -stier. Etablering af nye private fællesveje og -stier kunne derfor ske udelukkende ved aftale mellem vejejerer og de vejberettigede.

Privatvejsloven indeholder ikke et krav om, at et sådant ældre udlæg af en privat fællessti skal tinglyses⁵ eller være optaget på matrikelkortet, eller efterfølgende godkendes af kommunen.

Undersøgelsesprincippet

Det fremgår ikke af det til Vejdirektoratet fremsendte materiale, at Middelfart Kommune har hørt ejerne af matr.nr. bk om, hvorvidt de anerkender, at der foreligger en gyldig aftale om vejret til at anvende hele eller dele af ejendommen som færdselsareal. Den tinglyste servitut af 21. april 1950 kunne umiddelbart være udtryk for en sådan aftale om vejret.

Privatvejsloven har ikke regler om bredden af private fællesveje eller -stier.

⁵ I dette tilfælde eksisterer der dog en tinglyst servitut om retten til at færdes på strandgrunden.

Servitutten indeholder hverken en nærmere beskrivelse af, hvor stien over matriklen skal være placeret eller oplysning om stiens bredde. Strandgrunden i hele sin bredde kan derfor eventuelt være at betragte som en privat fællessti.

Det kan efter Vejdirektoratets vurdering på det nuværende grundlag ikke udelukkes, at ejerne af matr.nr. bk anerkender, at der er ligger en privat fællessti på ejendommen, og at deres handling er udtryk for, at de ønsker stien delvist nedlagt, omlagt eller færdselsreguleret. Sådanne handlinger kræver kommunens tilladelse efter henholdsvis privatvejslovens § 71 og § 57, stk. 1, hvis kommunen har grundlag for at administrere stien efter privatvejslovens regler.

Det er derfor Vejdirektoratets vurdering, at Middelfart Kommune ikke har undersøgt sagen tilstrækkeligt, før kommunen traf afgørelsen den 30. januar 2018.

Vejdirektoratet ophæver på baggrund heraf Middelfart Kommunes afgørelse af 30. januar 2018 og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Kommunen må herefter undersøge nærmere, om den har grundlag for at administrere stien i henhold til privatvejslovens regler, og hvis et sådant grundlag foreligger, må kommunen undersøge, hvad formålet med de foretagne handlinger på ejendommen matr.nr. 8bk er og vurdere, om det kræver kommunens tilladelse som vejmyndighed.

Vi foretager os ikke mere i sagen.

Du er velkommen til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål.

Afgørelsen er også sendt til Middelfart Kommune og ejerne af matriklen.

Vejdirektoratet forbeholder sig ret til at offentliggøre denne afgørelse på vores hjemmeside i anonymiseret form under iagttagelse af persondatalovens⁶ bestemmelser.

⁶ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, med senere ændringer